Urząd Regulacji Energetyki

Zasady koncesjonowania odnawialnych źródeł energii – rola i zadania Prezesa URE

Jolanta Skrago

Zabrze, 2011

Urząd Regulacji Energetyki

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki

jest centralnym organem administracji rządowej i wykonuje swoje zadania przy pomocy

Urzędu Regulacji Energetyki

ul. Chłodna 64, 00-872 Warszawa

www.ure.gov.pl

Urząd Regulacji Energetyki

W skład Urzędu wchodzą oddziały terenowe

Od 1 października 2011 r.

Adres: **ul. Sokolska 65, 40-087 Katowice**
Dyrektor: **Marek Miśkiewicz**
tel.: **32 258-76-91**
fax: **32 441-62-88**
e-mail: **katowice@ure.gov.pl**

Urząd Regulacji Energetyki

Prezes URE reguluje działalność przedsiębiorstw energetycznych zmierzając do równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii.

Urząd Regulacji Energetyki

zakup

Obrót

Wytwarzanie

Odnawialnie źródła energii

Przesyłanie

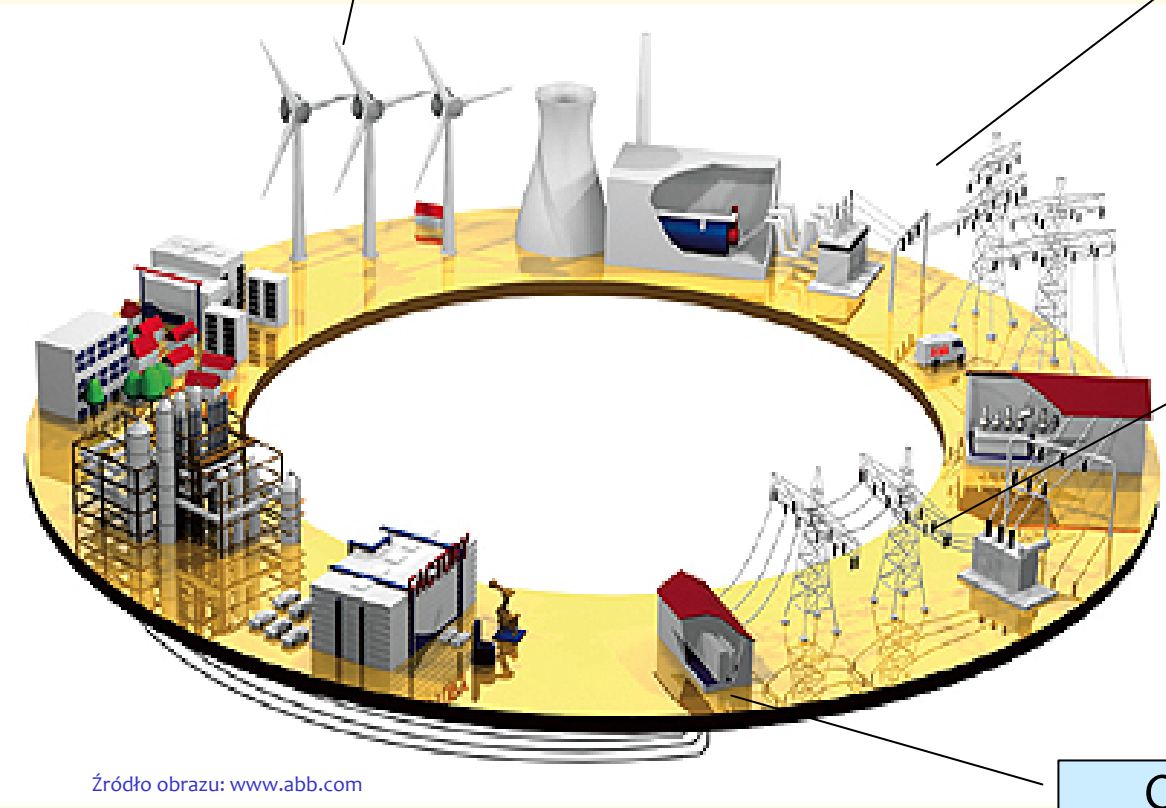

Źródło obrazu: www.abb.com

Dystrybucja

transport

sprzedaż

Odbiorca

Urząd Regulacji Energetyki

Podstawowe definicje

Odnawialne źródło energii - źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątek roślinnych i zwierzęcych;

Biomasa - stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także części pozostałych odpadów, które ulegają biodegradacji, oraz ziarna zbóż niespełniające wymagań jakościowych dla zbóż w zakupie interwencyjnym określonych w art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 687/2008 z dnia 18 lipca 2008 r. ustanawiającego procedury przejęcia zbóż przez agencje płatnicze lub agencje interwencyjne oraz metody analizy do oznaczania jakości zbóż (Dz. Urz. UE L 192 z 19.07.2008, str. 20) i ziarna zbóż, które nie podlegają zakupowi interwencyjnemu;

Urząd Regulacji Energetyki

Podstawowe definicje

Biogaz - gaz pozyskany z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów;

Biogaz rolniczy - paliwo gazowe otrzymywane z surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości przemysłu rolno-spożywczego lub biomasy leśnej w procesie fermentacji metanowej;

Uprawy energetyczne - plantacje zakładane w celu wykorzystania pochodzącej z nich biomasy w procesie wytwarzania energii;

Urząd Regulacji Energetyki

Podstawowe definicje

Kogeneracja - równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu technologicznego

Wysokosprawna kogeneracja (CHP) - wytwarzanie energii elektrycznej lub mechanicznej i ciepła użytkowego w kogeneracji, które zapewnia oszczędność energii pierwotnej zużywanej w:

a) jednostce kogeneracji w wysokości nie mniejszej niż 10 % w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego lub

b) jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 1 MW w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego;

Termiczne przekształcanie odpadów - rozumie się przez to:

a) spalanie odpadów przez ich utlenianie,

b) inne procesy termicznego przekształcania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów termicznego przekształcania odpadów są następnie spalane;

Urząd Regulacji Energetyki

Podstawowe akty prawne

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.) (najważniejsze art. 9a, 9e, 9l oraz art. 32 ust. 1 pkt 1 i art. 33-35).

Ustawa z dnia 8 stycznia 2010 r. – o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 21, poz. 14) - ostatnia istotna zmiana m.in. dla „energii zielonej OZE" oraz dla „energii kogeneracyjnej CHP".

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2008 r. Nr 156, poz. 969 ze zm.)

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 lipca 2011 r. w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia tych świadectw, uiszczania opłaty zastępczej i obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2011 r. Nr 176, poz. 1052)

Urząd Regulacji Energetyki

Europejskie dokumenty prawne

- **Dyrektywa 2009/28/WE** – z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE

- Podstawowe założenia:

1. Wprowadzenie wspólnych ram dla promowania energii ze źródeł odnawialnych i promocji biopaliw na obszarze wspólnoty.
2. Wprowadza obowiązkowe krajowe cele ogólne w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto.
3. Określa zasady dotyczące statystycznych transferów energii z OZE.
4. Przewiduje możliwość realizacji wspólnych projektów OZE pomiędzy Państwami Członkowskimi i krajami trzecimi.
5. Określa gwarancje pochodzenia oraz procedury administracyjne.
6. Określa zasady „dostępu OZE do sieci".
7. Określa cele w zakresie udziału energii OZE w transporcie.

Urząd Regulacji Energetyki

Ambitne cele ilościowe 3 x 20%

Podstawą europejskiej polityki energetycznej do 2020 r. są:

1. 20% redukcja emisji gazów cieplarnianych w stosunku do poziomu z 1990 r.;
2. 20% zmniejszenie zużycia energii;
3. 20% udział energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii w UE do 2020 r.

Dla energii elektrycznej z OZE w Polsce oznacza to **15%** udział.

Urząd Regulacji Energetyki

Priorytety zawarte w Polityce energetycznej Polski do 2030 r. w odniesieniu do OZE i CHP

I. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw (15%; 10%- 2020 r.) i

II. **Dwukrotny wzrost** do roku 2020 produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w technologii wysokosprawnej kogeneracji w porównaniu do poziomu z roku 2006 (zawarte w priorytecie dotyczącym poprawy efektywności energetycznej), oraz

III. Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko, a także

IV. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego.

Urząd Regulacji Energetyki

Urząd Regulacji Energetyki

Projekt nr 2006/018-180.02.04.04: Opracowanie i rozpowszechnienie narzędzi oraz procedur regulacyjnych stosowanych w stosunku do sektora odnawialnych źródeł energii oraz energii elektrycznej wytwarzanej w kogeneracji w ramach projektu Transition Facility 2006/018-180.02.04.

URZĄD REGULACJI ENERGETYKI

DEPARTAMENT PRZEDSIĘBIORSTW ENERGETYCZNYCH

PAKIET INFORMACYJNY (OZE)

DLA PRZEDSIĘBIORSTW
ZAMIERZAJĄCYCH PROWADZIĆ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ
POLEGAJĄCĄ NA WYTWARZANIU ENERGII ELEKTRYCZNEJ
W ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁACH ENERGII (OZE)

WARSZAWA, sierpień 2011 r.

Urząd Regulacji Energetyki

Pakiet informacyjny zawiera wykaz dokumentów jakie należy załączyć do wniosku o udzielenie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii

Urząd Regulacji Energetyki

Obowiązek koncesyjny/rejestracyjny

- **Koncesję muszą posiadać niezależnie od wielkości mocy zainstalowanej źródła czy też ilości energii wyprodukowanej w źródle:**

  - ✓ źródła odnawialne (z wyłączeniem biogazu rolniczego);
  - ✓ źródła kogeneracyjne.

- **Wpis do rejestru (prowadzonego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego):**

  - ✓ wytwórcy energii elektrycznej z biogazu rolniczego;
  - ✓ wytwórcy biogazu rolniczego.

Urząd Regulacji Energetyki

Kwalifikowanie części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych

Część energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych **zawierających frakcje, o których mowa w § 3 Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych (Dz. U z 2010 r. Nr 117, poz. 788)**, **może być zakwalifikowana** jako energia z odnawialnego źródła energii, jeżeli są **spełnione łącznie** warunki techniczne wymienione w tym przepisie

Urząd Regulacji Energetyki

Skutki braku koncesji/rejestracji

- Odmowa wydania świadectwa OZE/CHP/BIO.
- Brak możliwości żądania odpowiednio: zakupu lub odbioru i przesyłu energii elektrycznej fizycznej i odbioru biogazu (choć art. 9c ust. 6a stanowi wprost jedynie o wymogach jakościowych i przyłączeniu).
- Wykonywanie działalności gospodarczej bez wymaganej prawem koncesji/rejestracji stanowi wykroczenie.

Urząd Regulacji Energetyki

Promesa koncesji

Kto zamierza wykonywać działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu, przetwarzaniu, magazynowaniu, przesyłaniu, dystrybucji oraz obrocie paliwami lub energią, skraplaniu gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, podlegającą koncesjonowaniu, **może ubiegać się o wydanie promesy koncesji.**

Promesę wydaje Prezes URE w drodze decyzji administracyjnej.

W promesie ustala się okres jej ważności, z tym że **nie może on być krótszy niż 6 miesięcy.**

W okresie ważności promesy **nie można odmówić udzielenia koncesji na działalność określoną w promesie**, chyba że **uległ zmianie stan faktyczny lub prawny podany we wniosku o wydanie promesy.**

Promesa koncesji nie daje prawa do prowadzenia działalności w zakresie, w którym wymagane jest posiadanie koncesji, nie można zatem wnioskować o wydanie świadectw pochodzenia ani skutecznie żądać zakupu i pierwszeństwa przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej.

Urząd Regulacji Energetyki

Warunki konieczne, które powinien spełniać przyszły Koncesjonariusz

Prezes URE udziela koncesji wnioskodawcy, który:

1) ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

2) dysponuje środkami finansowymi w wielkości gwarantującej prawidłowe wykonywanie działalności bądź jest w stanie udokumentować możliwość ich pozyskania;

3) ma możliwości techniczne gwarantujące prawidłowe wykonywanie działalności;

4) zapewni zatrudnienie osób o właściwych kwalifikacjach zawodowych, o których mowa w art. 54 ustawy – Prawo energetyczne;

5) uzyskał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Urząd Regulacji Energetyki

Okoliczności uniemożliwiające uzyskanie koncesji

Nie może być wydana koncesja wnioskodawcy:

1) który znajduje się w postępowaniu upadłościowym lub likwidacji;

2) któremu w ciągu ostatnich 3 lat cofnięto koncesję na działalność określoną ustawą z przyczyn wymienionych w art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.) [3], zwanej dalej „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej", lub którego w ciągu ostatnich 3 lat wykreślono z rejestru działalności regulowanej z przyczyn, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej;

3) skazanemu prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo mające związek z przedmiotem działalności gospodarczej określonej ustawą – Prawo energetyczne.

Urząd Regulacji Energetyki

Zawartość wniosku o uzyskanie koncesji/promesy

1) oznaczenie wnioskodawcy i jego siedziby lub miejsca zamieszkania, a w razie ustanowienia pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu przedsiębiorcy – również ich imiona i nazwiska oraz adresy do korespondencji;

2) określenie przedmiotu oraz zakresu prowadzonej działalności, na którą ma być wydana koncesja;

3) informacje o dotychczasowej działalności wnioskodawcy, w tym sprawozdania finansowe z ostatnich 3 lat, jeżeli podmiot prowadzi działalność gospodarczą;

4) określenie czasu, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem daty rozpoczęcia działalności;

5) określenie środków, jakimi dysponuje podmiot ubiegający się o koncesję, w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania działalności objętej wnioskiem;

6) numer w rejestrze przedsiębiorców albo ewidencji działalności gospodarczej oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP).

Urząd Regulacji Energetyki

Adresat wniosku o udzielenie koncesji /promesy

Pisemny wniosek przedsiębiorcy o udzielenie koncesji (promesy koncesji) na wytwarzanie energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii (oraz odnawialnym źródle energii jednocześnie wytwarzającym energię elektryczną w kogeneracji) należy przesłać do:

Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, na adres: ul. Chłodna 64, 00-872 Warszawa,

z wyjątkiem wniosku dotyczącego źródła odnawialnego wykorzystującego w procesie przetwarzania energię wiatru lub spadku rzek, który należy przesłać do

właściwego miejscowo Oddziału Terenowego Urzędu Regulacji Energetyki.

Urząd Regulacji Energetyki

Koncesji udziela się na czas oznaczony, **nie krótszy niż 10 lat i nie dłuższy niż 50 lat**, chyba że przedsiębiorca wnioskuje o udzielenie koncesji na czas krótszy (art. 36 ustawy – Prawo energetyczne).

Zgodnie z art. 42 ustawy – Prawo energetyczne koncesja udzielona przedsiębiorstwu energetycznemu na podstawie ustawy **wygasa** przed upływem czasu, na jaki została wydana, z dniem wykreślenia tego przedsiębiorstwa z właściwego rejestru lub ewidencji.

Zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej wprowadzone zapisami ustawy o swobodzie działalności gospodarczej **nie skutkuje zawieszeniem bądź zmianą koncesji**, zatem przedsiębiorca jest zobowiązany do realizacji obowiązków wynikających z posiadanej koncesji.

Urząd Regulacji Energetyki

Okoliczności powodujące cofnięcie koncesji

Zgodnie z art. 58 ust. 1. ustawy o swobodzie gospodarczej organ koncesyjny **cofa** koncesję, w przypadku gdy:

1) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją;

2) przedsiębiorca nie podjął w wyznaczonym terminie działalności objętej koncesją, mimo wezwania organu koncesyjnego, lub trwale zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją.

Organ koncesyjny **cofa koncesję albo zmienia jej zakres**, w przypadku gdy przedsiębiorca:

1) rażąco narusza warunki określone w koncesji lub inne warunki wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej, określone przepisami prawa;

2) w wyznaczonym terminie nie usunął stanu faktycznego lub prawnego niezgodnego z warunkami określonymi w koncesji lub z przepisami regulującymi działalność gospodarczą objętą koncesją.

Ponadto organ koncesyjny **może cofnąć koncesję albo zmienić jej zakres**:

1) ze względu na zagrożenie obronności i bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa obywateli,

2) w razie ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy,

3) w przypadku podziału przedsiębiorstwa energetycznego lub jego łączenia z innymi podmiotami (zgodnie z art. 41 ust. 4 pkt 2 ustawy – Prawo energetyczne).

Urząd Regulacji Energetyki

Okoliczności powodujące cofnięcie koncesji

Zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne Prezes URE **cofa** także koncesję w przypadku:

1) cofnięcia przez właściwego naczelnika urzędu celnego zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego lub jego wygaśnięcia, jeżeli przed wygaśnięciem podmiot nie uzyskał nowego zezwolenia, w trybie i na zasadach określonych w przepisach odrębnych – w odniesieniu do działalności objętej tym zezwoleniem;
2) w przypadku zmiany, w zakresie określonym w ustawie, warunków wykonywanej działalności gospodarczej objętej koncesją.

Zgodnie z art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego decyzja ostateczna (na mocy której strona nabyła prawo) może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony.

Urząd Regulacji Energetyki

Narzędzia wsparcia

Do narzędzi wsparcia można zaliczyć:

1) uprawnienie do uzyskiwania świadectw pochodzenia i świadectw pochodzenia z kogeneracji,

2) obowiązek zakupu przez sprzedawcę z urzędu energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych,

3) obowiązek operatora systemu elektroenergetycznego polegający na pierwszeństwie świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych i wysokosprawnej kogeneracji,

4) obowiązek odbioru biogazu rolniczego przez operatora dystrybucyjnego gazowego,

5) ograniczenie wysokości opłat za przyłączenie źródeł do sieci,

6) określenie systemu bilansowania źródeł wiatrowych,

7) zwolnienie z opłat odnawialnych źródeł do 5 MW:

a) z opłat za wpis do Rejestru Świadectw Pochodzenia oraz dokonywanie zmian w tym rejestrze,

b) z opłaty skarbowej za wydanie świadectw pochodzenia,

c) z opłaty skarbowej za wydanie koncesji,

d) z rocznej opłaty koncesyjnej.

Urząd Regulacji Energetyki

System wsparcia źródeł odnawialnych

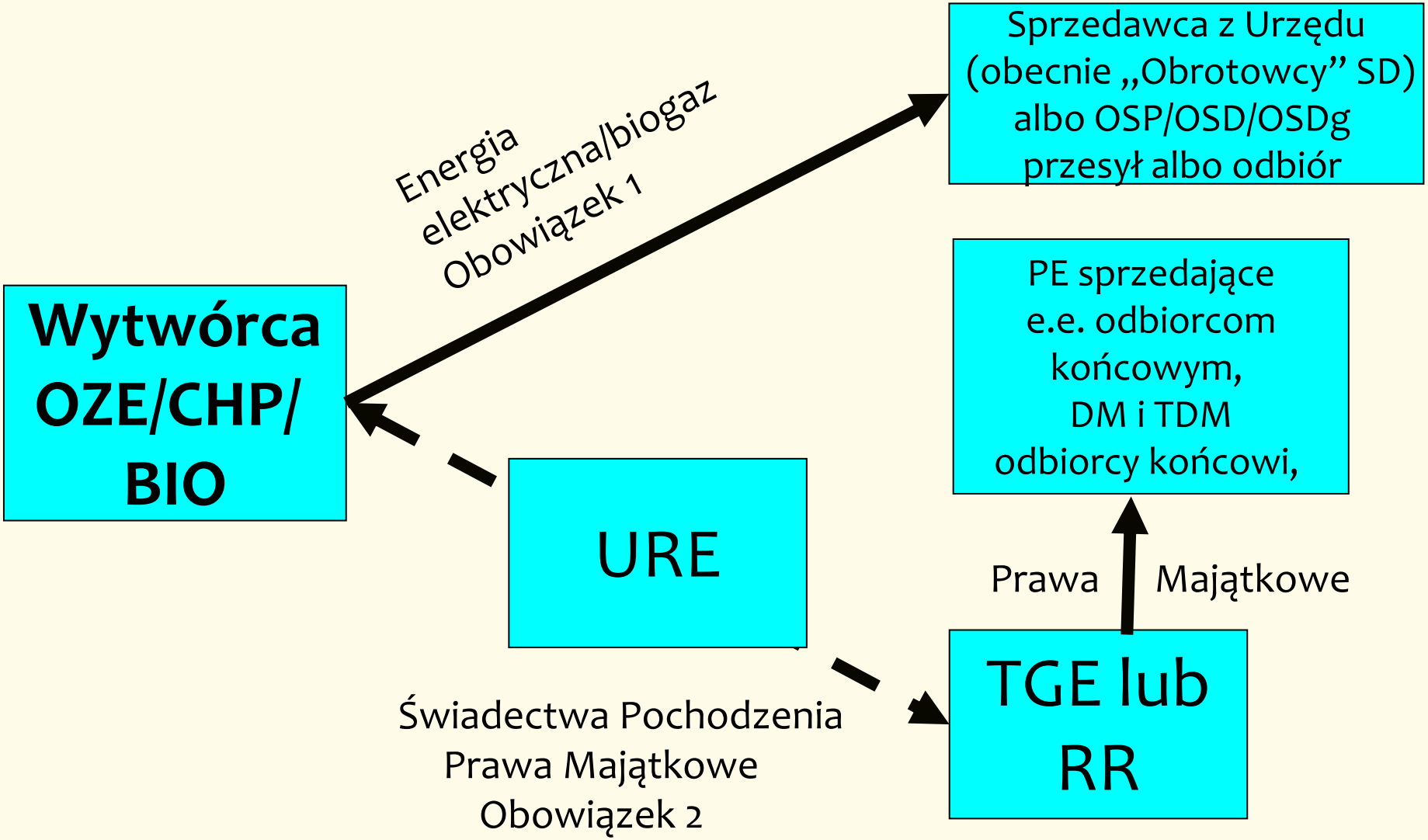

Urząd Regulacji Energetyki

System wydawania ŚP i ŚPBIO

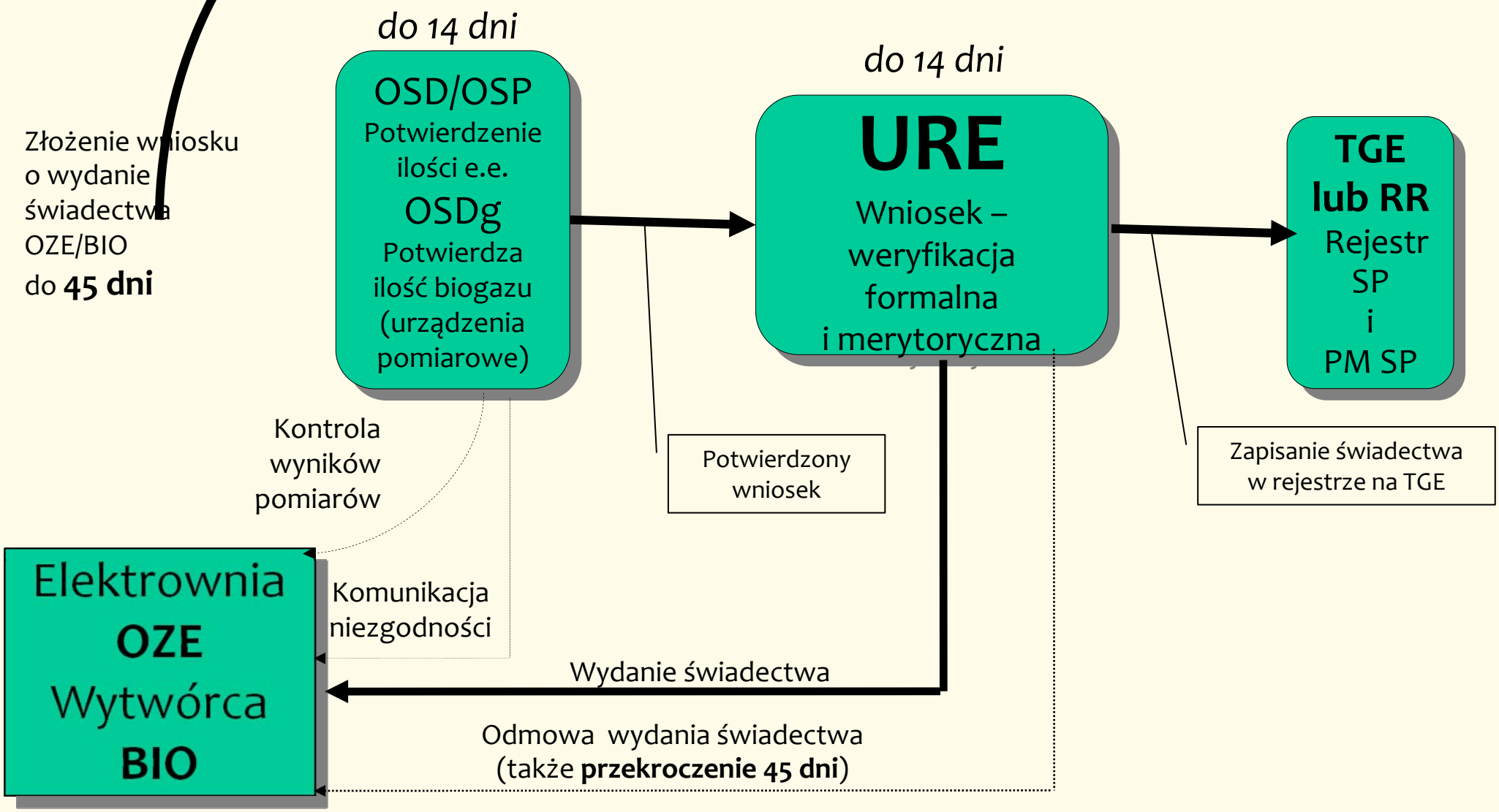

Urząd Regulacji Energetyki

Świadectwa i BIO – świadectwa „Zielone i Brązowe certyfikaty”

- Potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w źródle odnawialnym jest świadectwo pochodzenia OZE - **zielone certyfikaty**
- Potwierdzeniem wytworzenia biogazu rolniczego oraz wprowadzenia go do sieci OSDg jest świadectwo pochodzenia biogazu – ŚPBIO – **brązowe certyfikaty**.
- ŚPBIO zawiera nazwę i adres przedsiębiorcy, lokalizację i wydajność instalacji, ilość biogazu oraz ekwiwalentną ilość energii elektrycznej, a także okres w którym biogaz wyprodukowano
- Wypełnienie obowiązku z art. 9a ust. 1 może nastąpić świadectwami OZE lub BIO (w dowolnym układzie ilościowym).

Urząd Regulacji Energetyki

Świadectwa pochodzenia z kogeneragcji

Trzy rodzaje świadectw kogeneracyjnych:

1. *dla jednostek o **łącznej** mocy zainstalowanej elektrycznej źródła **do 1 MW** lub **opalanych paliwami gazowymi** - **żółte certyfikaty**,*
2. *dla jednostek opalanych gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy lub metanem uwalnianym i ujmowanym przy odmetanowaniu kopalń – **fioletowe certyfikaty**,*
3. *dla jednostek o mocy **powyżej 1 MW** innych niż opalane paliwami gazowymi, metanem i gazem z przetwarzania biomasy - **czerwone certyfikaty**.*

Współspalanie gazu z biomasy i metanu również kwalifikuje do uzyskania odpowiedniej ilości świadectw.

Urząd Regulacji Energetyki

Zrealizowana struktura technologii wytwarzania energii elektrycznej w Polsce w 2010 roku

Stan na 5.03.2011 r.

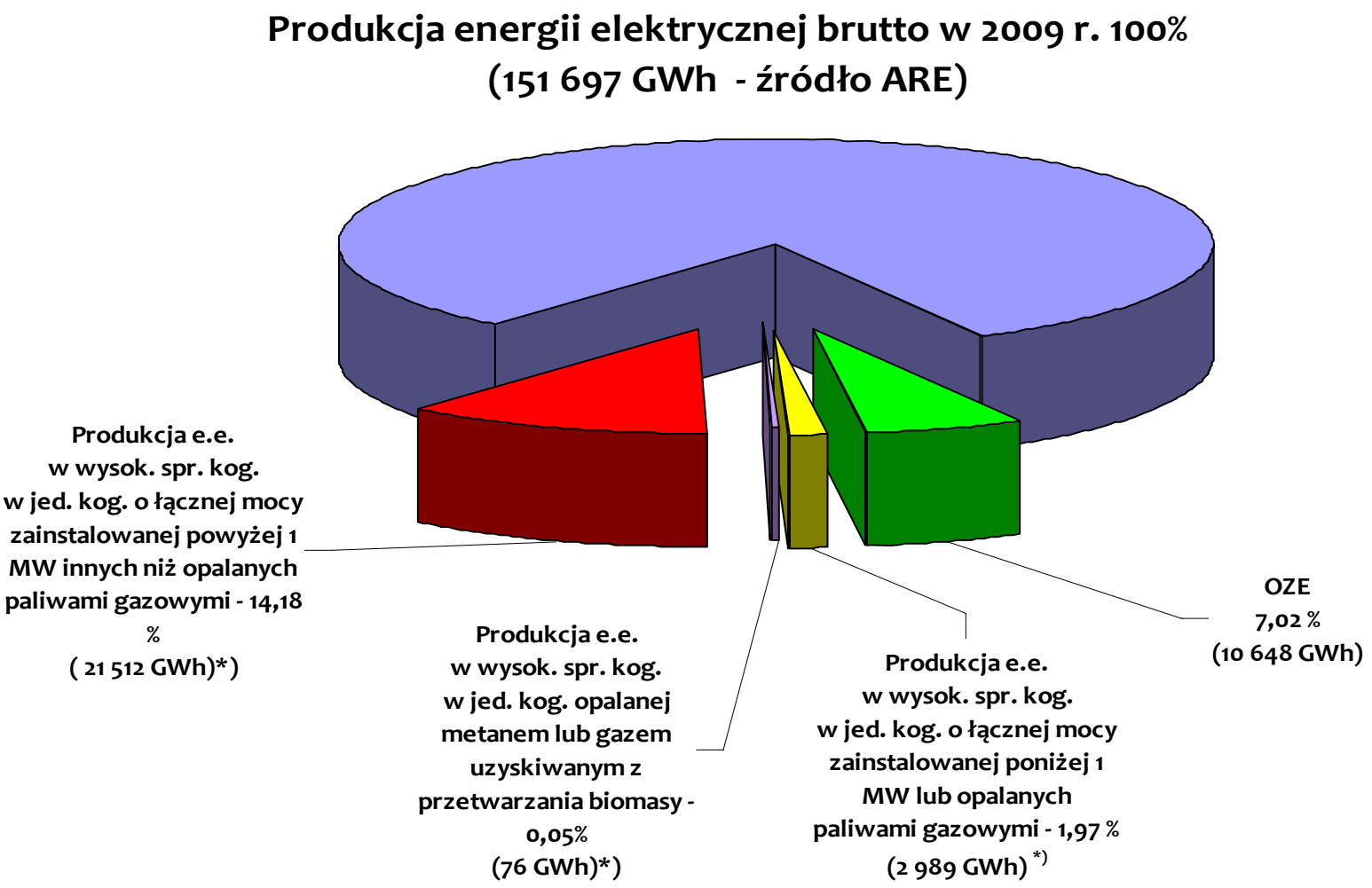

Urząd Regulacji Energetyki

Planowana struktura technologii wytwarzania energii elektrycznej w Polsce w 2011 roku

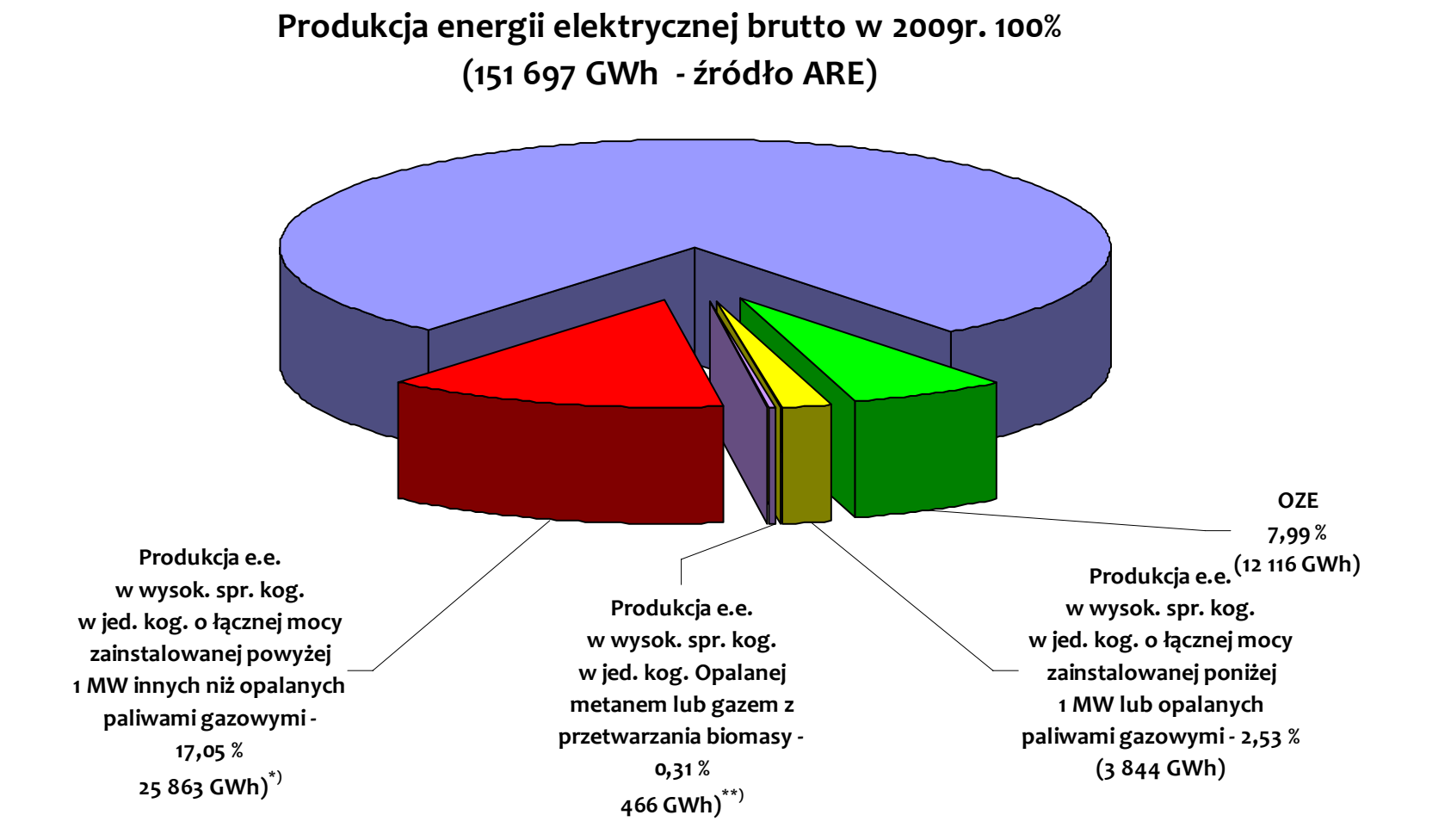

*) Wielkość produkcji określona względem sprzedaży do odb. końcowych (116 500 GWh, planowane dane za 2011 r.), odniesiona do produkcji w 2009 r.

**) wymagany udział procentowy zgodnie z rozporządzeniem MG

Urząd Regulacji Energetyki

Mapa instalacji OZE

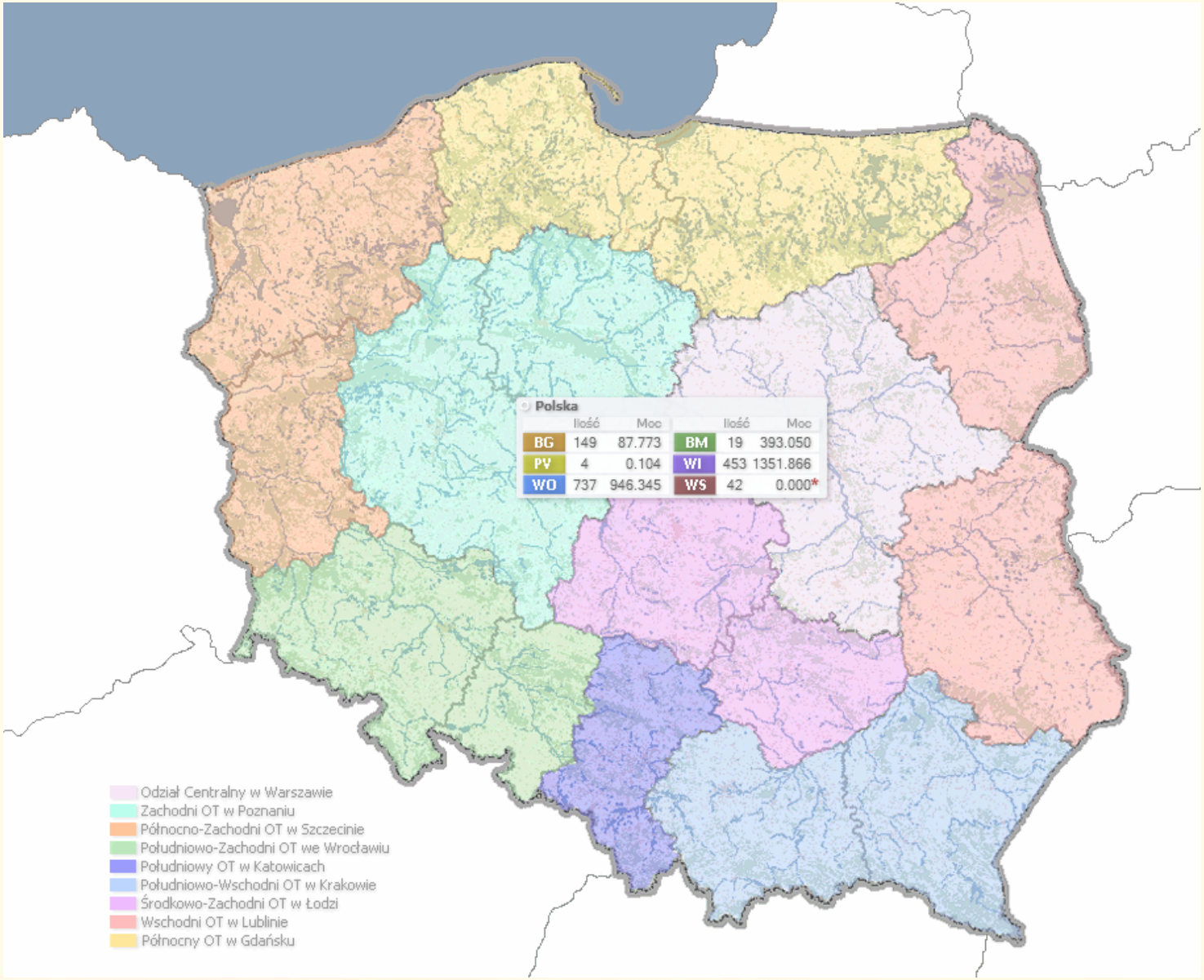

Urząd Regulacji Energetyki

W prezentacji

wykorzystano również ogólnodostępne

informacje zawarte na stronach internetowych

oraz slajdy z prezentacji innych pracowników URE

dziękujemy za uwagę

Urząd Regulacji Energetyki

Zabrze, 2011